

NÍZKOENERGETICKÁ ŠKOLKA V MRAČI

- 1 Vizualizace exteriéru mateřské školy Minisvět, nízkoenergetická dřevostavba, studie, 2008
- 2 Třídy i dětský klub mají lichoběžníkový půdorys rozšiřující se k jihu (červená varianta)

Investice do tohoto druhu staveb jsou zejména v České republice zastoupeny poměrně málo, a proto vítáme každý zajímavý záměr, s nímž bychom vás mohli seznámit. A plánovaná mateřská škola Minisvět v Mrači k těm atraktivním bezesporu patří.

Poptávka převyšuje nabídku

Zatímco rezidenční výstavba – ať už bytová ve městech, či suburbanizace z rodinných domů na předměstích a vesnicích – dosud zažívala svůj bouřlivý rozvoj, investice do občanské vybavenosti byly (a jsou) spíše na okraji zájmu developerů. Chybou radních je, že ne vždy dokážou podmínit svůj souhlas s novou výstavbou též spoluúčastí na investicích do potřebných školských zařízení.

Aktuálně je nejtěživější situace asi v oblasti mateřských škol. Jesle mnoho rodičů záměrně nevyhledává a první roky s dítětem raději tráví doma, otázka zápisu do základní školy je nyní ještě před horizontem současného „babyboomu“ a dojíždění větších dětí do vzdálenějších a různě specializovaných škol bývá pro rodiče lépe akceptovatelné než v případě školek, vnímaných hlavně jako dostupné lokální zařízení. Argument, že vše dokáže vyřešit trh a že poptávka okamžitě vyvolá odpoví-

Novostavby či projekty, které představujeme, odrážejí současné trendy stavebnictví u nás i ve světě. Poměrné zastoupení jednotlivých typů pak odpovídá jejich reálnému zastoupení. Proto převažují bytové, administrativní a průmyslové stavby. Přesto se však snažíme co nejvíce informovat i o stavbách kulturních a školských.

připravil: Karel Musil
obrazová dokumentace: Atelier ARS

dající nabídku, zde zcela neplatí. Jednak ne vždy jsou u rozvojových lokalit připravené potřebné pozemky, kde lze v souladu s územním plánem předškolní zařízení umístit. Dalším problémem je, že příprava stavby a vyřízení všech potřebných povolení a registrací může trvat i několik let, přitom jistota vysoké poptávky v delším časovém horizontu chybí. A posledním, téměř nejdůležitějším bodem je otázka investiční náročnosti: ta bývá nad možnosti většiny obcí, přičemž systematická dotační podpora ze strany státu nefunguje. A pro ostatní investory, zvyklé na bezproblémovou návratnost developerských rezidenčních projektů, je výstavba a následné dlouhodobé provozování mateřské školy nezajímavou investicí.

Důsledkem je výrazný převis poptávky na místa v obecních mateřských školách v celé republice a postupný vznik „privátních“ předškolních zařízení v bezprostředním okolí větších měst. Vzhledem k vyššímu školnému mají tyto mateřské školy stále ještě charakter nadstandardní služby. Nejvyšší školné pak mají specializované cizojazyčné školky v Praze, které slouží zejména zahraničním zaměstnancům velkých firem, pro něž ani není jiná alternativa předškolní výchovy v mateřském jazyce možná.

Nový koncept v Mrači

Ve vztahu k výše napsanému představuje mateřská škola Minisvět zcela nový koncept. Investoři se rozhodli postavit a provozovat moderní novostavbu, která by měla nabídnout atraktivní prostředí s flexibilním provozem pro děti od dvou do šesti let.

Situování v Mrači je výhodné zejména pro dobrou dostupnost – po dálnici D1 a silnici E55 tudy denně dojíždějí do Prahy desetitisíce lidí.

Provoz by měl být časově maximálně přizpůsoben možnostem rodičů: po dohodě neplatí omezení žádnou provozní dobou a děti zde mohou být hlídány i večer či o víkendech, čemuž bude přizpůsobeno také veškeré zázemí personálu. Další prvek, jímž se „Minisvět“ odlišuje od většiny školek v ČR a blíží se fungování komunitních center v západní Evropě či Skandinávii, představuje univerzální sál a sportovní hřiště (s odpovídajícím zázemím), které budou moci využívat rodiče zapsaných dětí i pro mimoškolní aktivity. S tím spojené oživení společenského života v místě tak bude dalším přínosem „Minisvěta“.

Příprava záměru

Přestože se koncept a rozsah stavebního programu vyvíjel postupně, měli zadavatelé od počátku jasno v jedné věci – chtěli moderní stavbu rychle realizovatelnou progresivní technologií, která by mohla být otevřena do roka od zahájení výstavby. Volba padla na montovanou dřevostavbu v nízkoenergetickém standardu, jejíž úsporný provoz a ekologicky příznivé řešení by mělo být dlouhodobým přínosem pro školku a její uživatele.

Z oslovených firem (výrobci dřevostaveb) byla nejstřícnější společnost AWIK House Production, která ihned projevila zájem se na této ojedinělé realizaci podílet. Ve spolupráci s doporučenými architekty (Ing. arch. Pavel Šmelhaus, Ing. arch. Kateřina Rottová) se začalo upřesňovat zadání a připravovat studie, která byla dokončena počátkem roku 2008, další dokumentaci (realizační a projekt pro ÚR a SP) zpracovala společnost SOF.Architekti. Na přelomu let 2008/9 byla stavba zahájena a již 1. září 2009 by měl být slavnostně otevřen plný provoz.

Umístění stavby

Pro stavbu byla vybrána příhodná plocha na okraji obytné zástavby obce Mrač, změnou územního plánu (iniciovanou investorem) byla lokalita zahrnuta do plochy pro občanské vybavení. Jedná se o relativně rovinný pozemek, protáhlý ve východo-západním směru, s přístupem z jižní strany. Objekt je situován co nejbližší k severní hranici, zahrada navazující na třídy je na jihovýchodní straně (dopolední slunce), v nejzápadnější části parcely bude sportovní hřiště velikosti volejbalového kurtu.

Provozně-dispoziční řešení

Provoz školky je rozdělen do tří funkčních bloků: třídy, společná část s hernou, univerzální sál se zázemím pro sportovní a kulturní využití. První blok tvoří tři třídy mateřské školy (dimenzované pro 15 dětí) s orientací na jihovýchod. Každá učebna má své předepsané vybavení a výmě-

ru, z jižní strany na ně navazují zastřešené terasy s východy do zahrady. Třídy mají lichoběžníkový půdorys rozšiřující se k jihu, což umožnilo zkrátit chodbu na severní straně a dodalo půdorysu stavby charakteristické zakřivení – třídy se postupně stáčejí od jihu k východu. V severní části bloku jsou dětské šatny, přípravná jídelna s výtahem do kuchyně v suterénu (jídlo se podává ve třídách) a zázemí učitelek. Na WC u nejuvýchodnější třídy je možný i přímý vstup ze zahrady. Funkčně k tomuto bloku patří ještě výtvarná dílna v suterénu – děti se tak bez problémů s úklidem třídy mohou věnovat i modelování, malbě akvarelů a podobným výtvarným technikám. Pec na keramiku je v souladu s hygienickými požadavky v samostatné místnosti.

Druhý blok – veřejná část – obsahuje „dětský klub“ (rozměrově shodný s učebnami), halu s posezením a kanceláře. Tento vstupní blok má dvě nadzemní podlaží a tvoří nejvyšší část objektu. Vchází se tak do velkorysého dvoupodlažní haly s krbem a otevřeným schodištěm, které vede ke kancelářům se služebním bytem v patře. Herna (kam je možné dávat děti do školky ještě nezapsané) je propojena rozměrným prosklením s prostorem haly, obdobným oknem je možný pohled i do univerzálního sálu na protější straně.

Poslední blok – společenský sál se zázemím – je opět přístupný z hlavní haly. Počítá se zde s pohybovými aktivitami dětí, odehrávají se tu školní představení a besídky, případná hudební produkce v tomto prostoru nijak neruší provoz tříd a není vyloučeno ani využití mimo rámec školky (oslavy dětských narozenin, cvičení apod.). Pro tyto účely lze využít i návštěvnických šaten v suterénu, z nichž je možný přímý přístup na navazující venkovní hřiště. Rozměry a vybavení zázemí umožňují také provoz klubové sauny.

3

4

3 Třída s prosklenou jižní fasádou a jídelními stoly (zelená varianta)

4 Herna je rozměrným prosklením opticky propojena s halou (žlutá varianta)

Technické zázemí a provozní místnosti kuchyně se nacházejí ve zděném suterénu se samostatným zásobovacím vjezdem v nadzemní části a jsou řešeny rovněž jako montovaná dřevostavba. Vytápění objektu a ohřev užitkové vody zajišťují tepelná čerpadla systému země/voda s hlubinnými vrty. Větrání objektu je nucené s rekuperací tepla, všechny pobytové místnosti lze však větrat i přirozeně. Díky vhodnému sklonu terénu mají přirozené osvětlení (a větrání) i místnosti v suterénu.

Architektonické řešení

Cílem návrhu bylo co nejlepší využití pozemku, dobrá vazba tříd na zahradu a univerzální využitelnost celého objektu se všemi jeho funkcemi. Nezbytné zázemí (kuchyně, TZB, šatny, sklady...) je v suterénu, což umožňuje otevřené řešení s maximem prosklených ploch na jižní straně.

Převýšená vstupní část je přirozenou dominantou školky. Dalším výrazným prvkem je segmentově zalomená střecha na obloukových lepených vaznicích, spádovaná k západu. Ostatní střechy na objektu jsou pultové, skloněné k severu. Markýza nad vstupem již navazuje na transparentní zastřešení teras tříd, terasy kopírují půdorysné zakřivení prosklené fasády, která se tak mírně odklání od jihu směrem k východu. Fasáda sálu je z jižní strany naopak plná, čehož lze využít pro umístění loga školky. To v sobě skrývá navrženou barevnost jednotlivých tříd (žlutá, červená, modrá, zelená). Výškový rozdíl upraveného terénu a přízemí vyrovnává vnější schodiště, jež se od vstupu snižuje k nejuvýchodnější třídě. Snahou je přiznat maximum dřevěných konstrukčních prvků a zvýraznit použití přírodních materiálů vůbec. Dřevěné obložení proto bude ponecháno bez nátěru svému

Motto autorů: Naším cílem je „louskat oříšky louskáčkem a zatloukat kůly těžkým kladivem, nikolí naopak“. Amory Lovins, Soft Energy Paths (1977)

ING. ARCH. PAVEL ŠMELHAUS

(*1972 v Praze)

Vystudoval FA ČVUT a pracuje v Ateliéru ARS. Spolupracuje na individuálních návrzích rezidenčních staveb, nízkoenergetických domů, komerčních interiérů a výstav v ČR i v zahraničí. Jeho specializací jsou energeticky úsporné stavby. Získal ocenění v několika architektonických soutěžích (Nízkoenergetický a nízkonákladový bytový dům, Dům roku, Startovní byty pro mladé rodiny).

ING. ARCH. KATEŘINA ROTTOVÁ

(*1976 v Praze)

Vystudovala FA ČVUT, kde dokončuje doktorské studium a pracuje jako externí pedagog v ateliéru doc. Ing. arch. Eduarda Schlegera (trvale udržitelné stavění). Pracovala v pařížské kanceláři Renzo Piano Building Workshop a spolupracuje s Ateliérem ARS.

přirozenému stárnutí. Tak je obložen například blok s učebnami, dřevo může být ve formě roštů i na podlaze zastřešených teras.

Vstupní část je materiálově kontrastní, s výraznou omítkou nebo fasádními deskami. Severní fasáda je skryta pohledům, bude tedy řešena velmi úsporně.

NÍZKOENERGETICKÁ MŠ MINISVĚT, MRAČ

Studie: Ing. arch. Kateřina Rottová, Ing. arch. Pavel Šmelhaus
Dokumentace pro SP a realizaci: SOF.Architekti
Dodavatel stavby: AWIK House Production, s. r. o.
Investoři: Bc. Petr Kucek, Mgr. Monika Kucková
Realizace: zima 2008–léto 2009
Plocha pozemku: 3253 m²
Zastavěná plocha: 687 m²
Obestavěný prostor: cca 4100 m³
Celková užitná plocha: 907 m²
Parkovací stání na pozemku: 5 míst
Plánované zahájení provozu: 1. 9. 2009